

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUSTRAAT 28 - 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 9 April 1952

Ref. No. 4418

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN.

Fotocopie nr: 53521
FC

Z
DOA, -/IN/CP

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: C A N B E R R A Datum van afzending: 9-4-52
Inhoud (Paraphrase) — Datum van ontvangst: 9-4-52

Minuor - Distributie
1. Min: U.O.
2. Staatssecr.
3. Ter behandeling aan *Rib/MS*
1/5. Verzameling Kabinet.

GEHEIM

Ten vervolge op mijn telegram nr. 236 bericht ik U, dat Watt mij heden het volgende vertelde:

Casey en Watt hadden in Singapore Lamping ontmoet en hem ingelicht over het plan Sukarno te bezoeken. Nadat Casey met Watt een bezoek hadden gebracht aan Wilopo - gedurende welk gesprek er niets uit Wilopo was te krijgen - bezocht Casey een uur later Sukarno. Het onderhoud duurde een vol uur en er werd vrijwel uitsluitend gesproken over Nieuw-Guinea. Watt legde er de nadruk op, dat niets anders tersprake was gekomen dan de wederzijdse standpunten, dat wil zeggen, dat door Casey is gewezen op het groot strategisch belang van Nederlands Nieuw-Guinea voor Australië en in verband daarmee het belang van handhaving van de soevereiniteit door Nederland, ook al omdat een grote stroming in Australië van mening is, dat bij eventuele overdracht van de soevereiniteit aan Indonesië een groot risico wordt gelopen, aangezien bij een opdringen van de communisten in Zuid Oost-Azië het communist worden van Indonesië niet geheel uitgesloten moet worden geacht. Verder dat Australië de kans niet wilde nemen, dat vervolgens ook Oost-Nieuw-Guinea door Indonesië zou worden opgeëist. Van zijn kant noemde Sukarno West-Nieuw-Guinea een "dagger pointed at Indonesia". Hij vertelde Casey, dat voor Indonesië ethnografische argumenten geen rol speelden. Indien dat het geval zou zijn, dan zou Indonesië eerder Portugees Timor en Noord-Borneo opeisen. Ietwat pathetisch bood hij aan als bewijs, dat Indonesië nooit of te nimmer een claim op Oost Nieuw-Guinea zou doen gelden, zijn rechterarm te offeren. Het hele gesprek was in een vriendelijke toon en later zelfs "jocular" gevoerd. Die avond werd door Wilopo een diner gegeven, alwaar enige ministers, ambtenaren van Buitenlandse Zaken, Hood en voorts commonwealth vertegenwoordigers aanwezig waren, er was geen Amerikaan, terwijl Kermode zich wegens hofrouw liet verontschuldigen doch door zijn tweede man vertegenwoordigen.

Toen Watt met zijn relaas klaar was, zeide ik geen andere conclusie te kunnen trekken, dan dat de Minister van Buitenlandse Zaken door dit bezoek de ijskast-politiek overboord had gegooid, hetgeen niet aanstonds door Watt werd erkend. Hij zat er wel mee in en gaf toe, dat het bezoek moeilijk met de instantelijke demarches kort geleden in Washington ondernomen te rijmen was. Voorts zei ik, dat ik in ieder geval moeite zou hebben mijn Regering te doen geloven, dat Australië nog vasthoudt aan de ijskast-politiek en ik verwees naar het informele (Watt onbekende) gesprek met Casey de dato 10 Maart j.l. te mijnent, alwaar ik de Minister wees op mogelijke repercussies - vide mijn telegram nr. 219.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

— 2 —

Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door afd. Verbindingen worden vervaardigd.

Ref. nr. 4418

CODETELEGRAM

GEHEIM

Watt vroeg mij nog, welke reactie de Prime Minister had, met wie ik hem vertelde over deze zaak te hebben gesproken. Ik verwees hem hieromtrent naar de Prime Minister. Ofschoon ik vermoed, dat Watt niet enthousiast was om het bezoek aan Sukarno of zelfs Djakarta te doen plaats hebben, werd de stap loyaal door hem verdedigd. Hij zeide, dat het een logisch gevolg was van het bezoek aan Zuid-Oost-Azie en ook aansloot op het bezoek in November 1951 aan Den Haag. Watt beaamde, dat het jammer was, dat Casey omtrent zijn gesprek met Sukarno weer verklaringen aflegde, maar verder dan dat in zijn critiek op het beleid ging hij niet

Ik vroeg Watt nog of er voor het bezoek enige directe aanleiding was geweest, indien niet, dan was naar mijn mening bedoeld bezoek volmaakt overbodig. De Indonesiërs kenden het standpunt van Australië voldoende en ik vleide mij met de hoop, dat het standpunt van Nederland de Australiërs ook bekend was, met name het vaste voornemen om de soevereiniteit over Nederlands Nieuw-Guinea te handhaven.

Watt antwoordde, dat er geen enkel novum was geweest, dat het bezoek van Casey had "prompted" en dit was het enige moment in zijn relaas waar hij in zijn verdediging van het bezoek wat onzeker leek.

Concluderend kan ik mededelen, dat Watt een zeer terneergeslagen indruk maakte en met name de verzuchting slaakte, dat hij voor dit geval natuurlijk mede verantwoordelijk was, aangezien hij aanwezig was geweest bij de voorbereiding. Hijzelf "had taken good care" op zijn heenreis naar Singapore om niet in Djakarta te blijven.

TEIXEIRA 237. *18*

JO/MS

Ter bevellinging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.